

CIN

Centar za
istraživačko novinarstvo

**Godišnji
izvještaj** | **2019.**

Donatori

EMBASSY OF SWEDEN

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Kingdom of the Netherlands

Open
Society Fund
Bosnia & Herzegovina

Fond
otvoreno društvo
Bosna i Hercegovina

from the British people

British Embassy
Sarajevo

Norwegian Embassy
Sarajevo

Skupština

Aida Čerkez, predsjednica
Mehmed Halilović
Edward Ferguson
Rosemary Armao
Nebojša Milanović
Milenko Vočkić

Izvršna direktorica

Leila Bičakčić

Uredništvo

Aladin Abdagić, glavni i odgovorni urednik
Mirjana Popović, zamjenica urednika

Redakcija

Azhar Kalamujić, Renata Radić-Dragić, Merima Hrnjica, Selma Učanbarlić,
Sadeta Bajrović, Nino Bilajac, Jelena Jevtić, Milena Mitrović

Provjera činjenica

Jasna Fetahović

Produkcija

Mubarek Asani

Fotografija

Dženat Dreković

Grafički dizajn

Željko Todorović

Prevod

Boris Mrkela

Administracija

Aleksandra Zelić, finansijska menadžerica
Damir Salihbašić, office menadžer

Adresa

Centar za istraživačko novinarstvo
Gabriele Moreno Locatelli 11
71000 Sarajevo, BiH

Tel: +387 33 560 040

Fax: +387 33 560 045

E-mail: info@cin.ba

Web: cin.ba

8

sankcija i izmjena
propisa i praksi

5

presuda

5

optužnica, tužbi i krivičnih prijava

Šta smo uradili u 2019?

CIN je u 2019. godini objavio preko 80 tekstova, videopriča i baza podataka u vezi sa: zloupotrebama javnog novca, korupcijom prilikom zapošljavanja, postupkom javnih nabavki, zloupotrebama javnih funkcija, naknadama funkcionera i njihovom bogaćenju, imovinom političara, sudija i tužilaca i korupcijom u pravosuđu.

Nakon objave CIN-ovih istraživanja policijske i pravosudne institucije su pokrenule istrage u kojima provjeravaju navode iz naših istraživanja. Institucije su mijenjale pravila i prakse nakon objavljivanja priča, a pokrenute su i inicijative za izmjene zakona i propisa.

CIN proslavio 15. rođendan

CIN je 2019. godine obilježio 15 godina rada. Kao prvi istraživački medij u regionu, od početka smo nastojali uvesti i visoke standarde profesije u bh. novinarstvo, profilirajući se kao nezavisan izvor informacija koje nisu obojene komentarima, političkim retorikama i neprofesionalnim motivima. Iza svih priča, koje su nastale na osnovu fer i tačnog izvještavanja, stoji mukotrpan rad novinara.

Mnoge naše priče izazvale su brojne pozitivne promjene u društvu. Razotkrili smo mnoge korumpirane političare, policijske službenike, sudije, tužioce te zloupotrebe javnog novca.

Upravo to i jeste naš cilj – slobodnim i nezavisnim novinarstvom suprotstaviti se lošem radu zakonodavne, izvršne i sudske vlasti.

15^{GODINA}

#CINformacija

600

istraživačkih priča

130

videopriča

18

baza podataka

700

infografika

38

nagrada i priznanja

„ Meni je čitav ovaj slučaj montiran i ja ću to dokazati. Ja ću se u svoje Sarajevo vratiti. Ja ću opet postati sudija. „

Lejla Fazlagić

bivša sutkinja Općinskog suda u Sarajevu

19

nezakonito preknjiženih
nekretnina

VRIJEDNIH

8

miliona KM

Nasljednici jedne od nekretnina traže od BiH i Kantona Sarajevo **340.000 KM** nadoknade zbog nezakonitog preknjižavanja.

„Sutkinja Fazlagić raskućila žrtve holokausta“

Ova priča govori o nezakonitom radu sarajevskih sudaca, advokata i sudskih službenika koji su nezakonito prisvajali napuštene stanove i kuće u Sarajevu.

Novinari su otkrili da je sutkinja Općinskog suda u Sarajevu Lejla Fazlagić nezakonitim presudama prisvojila nekretnine u Sarajevu koje su pripadale sarajevskim Jevrejima stradalim u holokaustu. Ona je na osnovu lažnih imovinskih sporova nekretnine pokojnika preknjižavala na sebe, svoje srodnike ili poznanike.

U tome su joj pomagale pojedine sudije, advokati, notari, sudski i općinski službenici i drugi.

Borba za javne informacije

Tražeci podatke o potrošnji javnog novca, novinari CIN-a svake godine pošalju stotine zahtjeva za slobodan pristup informacijama. U većini slučajeva institucije izbjegavaju dati odgovore pa borba za informacije traje mjesecima. Zbog nedostavljanja informacija ove godine smo dobili dvije presude protiv institucija.

- ▶ Sud BiH smatra da je nezakonito rješenje Žalbenog vijeća pri Vijeću ministara kojim su novinarima CIN-a odbili dati informacije o pojedinačnim platama i naknadama članova Predsjedništva BiH.
- ▶ Kantonalni sud u Sarajevu je odlučio da Razvojna banka Federacije BiH nije postupila pravilno i zakonito kada je odbila dostaviti CIN-u informacije u vezi sa iznosima kredita, njihovom namjenom i drugim uslovima za 25 firmi.

1.000

zahtjeva godišnje

11dobijenih presuda protiv
institucija zbog nepoštivanja
ZOSPI-ja**2**dobijene presude protiv
institucija zbog nepoštivanja
ZOSPI-ja u 2019. godini

„ Ja ovdje želim jasno da kažem: ovu imovinu će kupiti Vlada Republike Srpske. „

Milorad Dodik

bivši predsjednik RS-a,
u obraćanju radnicima
E-RAOP-a u Istočnom Sarajevu

8,02 miliona KM

procjena vrijednosti
pokretne imovine E-RAOP-a

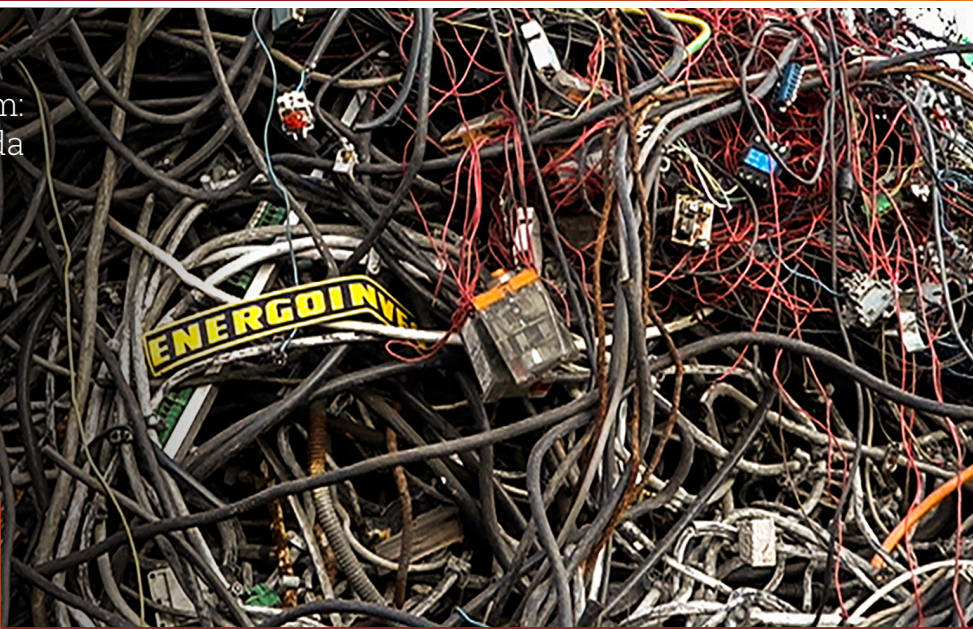
za 2,67 miliona KM

prodana Vladi RS-a

za 1,25 miliona KM

prodana „Elektroinženjeringu“
firmi zetova ministara Vlade RS-a

„Državna imovina na otpad, novac Tegeltijinom zetu“

Novinari su otkrili da je predsjedavajući Vijeća ministara BiH Zoran Tegeltija bez saglasnosti Vlade prodao imovinu RS-a preduzeću kojim je upravljao njegov budući zet Milan Keserović.

Imovina bivšeg industrijskog giganta „Energoinvest – Rasklopna oprema“ (E-RAOP) iz Istočnog Sarajeva prodana je banjalučkom „Elektroinženjeringu“, firmi pod vodstvom braće Keserović, po cijeni šest puta manjoj od procijenjene. U vrijeme prodaje jedan od braće bio je zet ministra industrije, energetike i rudarstva RS-a Željka Kovačevića, a drugi će kasnije postati zet ministra finansija RS-a Zorana Tegeltije. Ova dva ministra imala su ključnu ulogu u prodaji imovine E-RAOP-a. Dok je Kovačević pregovarao sa kupcima, Tegeltija je zaključio ugovor o prodaji mašina.

Nagrade

Naši novinari svake godine dobiju nagrade za istraživačko novinarstvo koje dodjeljuju prestižne međunarodne i domaće organizacije. Nagrade su priznanje o kvalitetu našeg rada, ali ujedno i naša obaveza da radimo bolje.

Prva nagrada za istraživačko novinarstvo Fondacije „Duško Jovanović“ iz Crne Gore za priču „Sutkinja Fazlagić raskućila žrtve holokausta“

Azhara Kalamujića

Nagrada Antikorupcijske mreže ACCOUNT za najbolji multimedijalni sadržaj za istraživanje o finansiranju boračkih udruženja za: priče „Protraćen novac za zapošljavanje boraca“, „Keš predsjedniku, borcima mrvica“, video „Borci protiv boračkih organizacija“ i bazu „Finansiranje boračkih udruženja“

Renate Radić-Dragić, Mubareka Asanija i Jasne Fetahović

Nagrada za istraživačko novinarstvo „Southeast Europe Media Organisation“ (SEEMO) za priču „Otrovni otpad pod nogama Tuzlaka“ i videopriču „Zemlja otrova“

Mubareka Asanija i Ermina Zatege

Treća nagrada Evropske unije za istraživačko novinarstvo u BiH za videopriču „Borci protiv boračkih organizacija“

Renate Radić-Dragić i Mubareka Asanija

Nominacija za međunarodnu nagradu „Fetisov Journalism Awards“ sa još 11 istraživačkih radova autora iz svih krajeva svijeta za priču „Sutkinja Fazlagić raskućila žrtve holokausta“

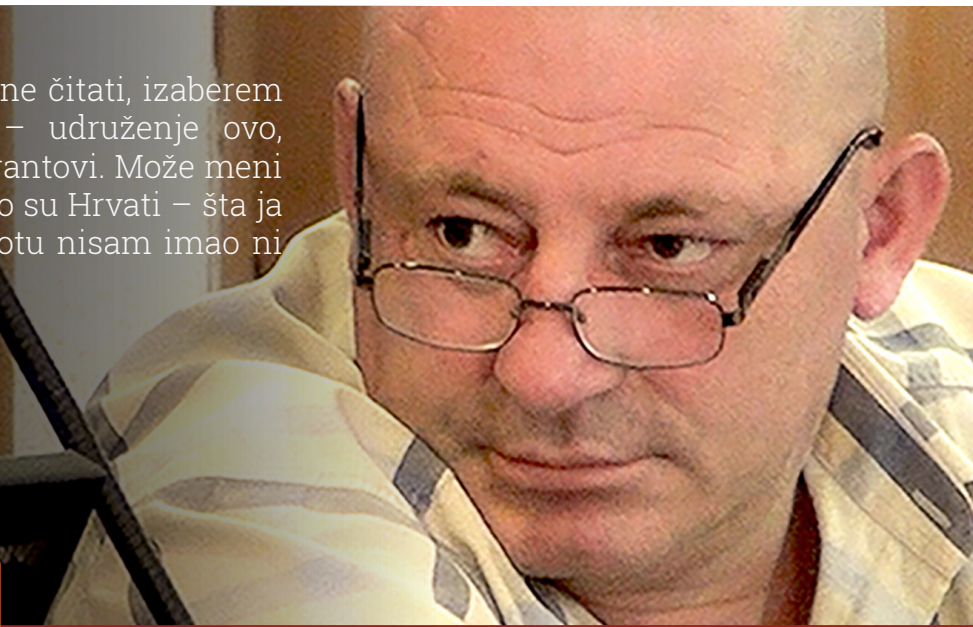
Azhara Kalamujića

„ Ja kad uzmem te amandmane čitati, izaberem šta je meni interesantno – udruženje ovo, udruženje ono, nisu džabe grantovi. Može meni poslati Udruženje „Zovik“ – to su Hrvati – šta ja tu imam kad tu nikad u životu nisam imao ni glasa, kontaš me? „

Ćazim Dačaj

nezavisni zastupnik u Skupštini
Brčko distrikta

9 miliona KM

zastupnici su 2018. i 2019.
podijelili udruženjima bez
ikakvih pravila i kontrole

641 udruženje

registrovano u Brčko distriktu

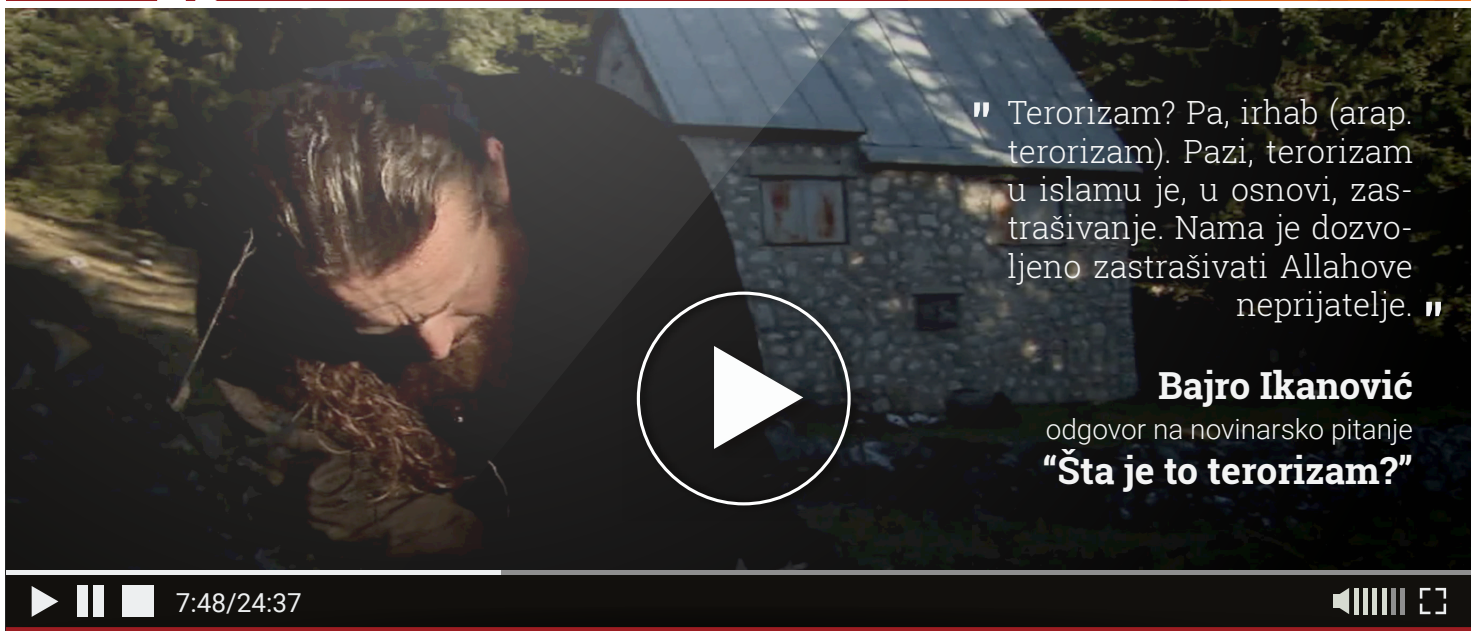
Tužilaštvo Brčko distrikta istražuje
zloupotrebe pri dodjeli grantova
koje su otkrili novinari CIN-a.

„Brčanski grantovi prijateljima i glasačima“

Dodjela grantova nevladinim udruženjima postao je unosan biznis za njihove osnivače i lokalne političare u Brčko distriktu. Dok političari na ovaj način kupuju glasove, njihovi prijatelji iz udruženja troše novac bez kontrole.

Zastupnici Skupštine Brčko distrikta su prošle i ove godine podijelili udruženjima više od devet miliona KM, bez ikakvih pravila i kontrole. Novac su dijelili prijateljima i stranačkim kolegama, a ne kriju da tako dobijaju glasove na izborima.

Novinari CIN-a su otkrili da su se predstavnici udruženja razbacivali novcem građana – trošili su ga na sebe i prijatelje, nabavljali skupocjeni namještaj i opremu, a prilikom pravdanja su manipulirali računima. Mogli su tako raditi jer nijedna institucija Brčko distrikta nije detaljno kontrolisala njihovo trošenje.

” Terorizam? Pa, irhab (arap. terorizam). Pazi, terorizam u islamu je, u osnovi, zastrašivanje. Nama je dozvoljeno zastrašivati Allahove neprijatelje. ”

Bajro Ikanović

odgovor na novinarsko pitanje

“Šta je to terorizam?”

Dokumentarni film “Terorista”

U dokumentarnom filmu „Terorista“ donosimo jedinstven razgovor sa Bajrom Ikanovićem, vođom selefijske zajednice u Hadžićima u BiH, u kojem je otvoreno govorio o svojoj ideologiji, svakodnevnom životu, selefijskom prakticanju islama i sudskom procesu u kojem je osuđen za pripremanje terorističkog napada u BiH.

Ikanović je početkom 2013. godine otišao u Siriju i pridružio se Islamskoj Državi Iraka i Levanta (ISIL). Poginuo je u borbi za ovu terorističku organizaciju. Prema podacima Tužilaštva BiH, on je bio komandant vojne jedinice „Jaysh Muhamed Qa’atiba“ koju su činili Bošnjaci sa prostora Balkana.

Prema podacima istražnih i obavještajnih institucija, na područje ISIL-a otišlo je oko 270 muškaraca, žena i djece iz BiH. Manji dio se vratio u BiH, a pojedini su po povratku osuđeni ili im se sudi zbog ratovanja na stranim ratištima. Novinari su razgovarali sa njih 12, ali su samo trojica pristala stati pred kamere.

214.000

pregleda na
YouTube kanalu

100.000

pregleda na CIN-ovom
Facebook profilu

” Mi smo, ipak, posebna, specifična kategorija profesije koja mora da ima daleko jače i odgovornije principe, uzuse svog ponašanja. ”

Selim Karamehić

sudija i član VSTV-a

BAZA SADRŽI

138

disciplinskih odluka o kaznama sudija, tužilaca i stručnih saradnika koji su prekršili zakon i etičke kodekse

122

kažnjenih sudija, tužilaca i stručnih saradnika

Polovina kazni su opomene i javne opomene, dok je sedam sudija i tužilaca razriješeno.

„Disciplinske kazne protiv sudija i tužilaca“

Sudije i tužioci su predmete čuvali u kancelarijama, nisu pisali presude niti osuđenike slali u zatvor i za takve disciplinske prekršaje dobijali blage kazne koje nisu utjecale na njihove karijere. Neki od njih su čak i napredovali. Jedan sudija je tokom petnaestogodišnjeg rada napravio 56 prekršaja u dva suda, a članovima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV) je trebalo osam godina da mu zabrane da dalje radi.

CIN je uz ovo istraživanje objavio bazu o disciplinskim kaznama koje je VSTV izrekao sudijama, tužiocima i stručnim saradnicima u posljednjih devet i po godina. Za njihove greške bh. građani uglavnom nisu znali jer se imena disciplinski kažnjenih objavljuju rijetko, uglavnom kada se radi o rukovodiocima ustanova ili predmetima o kojima novinari izvještavaju. Zbog toga prekršaji većine sudija i tužilaca ostaju tajni. Zahvaljujući CIN-ovom istraživanju sada su dostupni javnosti.

Multimedijalni sadržaj

Naši čitaoci se mogu informisati o pričama i putem infografika koje na jednostavan način govore o temi koju smo istražili. Istraživanja smo objavljivali i u različitim videoformama od kojih je dio emitovan na desetinama televizijskih kuća u BiH.

Pojedine priče smo obogatili i fotogalerijama kako bismo vjerodostojnije prenijeli činjenice i atmosferu sa terena i pomogli čitaocima da lakše razumiju probleme o kojima smo pisali.

116
infografika

44
video

3
baze podataka

1
fotogalerija

"Zatvor je rađen za fukaru, sudovi su za fukare, a za bogate lopove su hoteli visoke kategorije."

Amir Morankić

advokat

626 zahtjeva

sudovi odobrili za zamjenu
zatvorske kazne novčanom

263 godine zatvora

otkupljene za

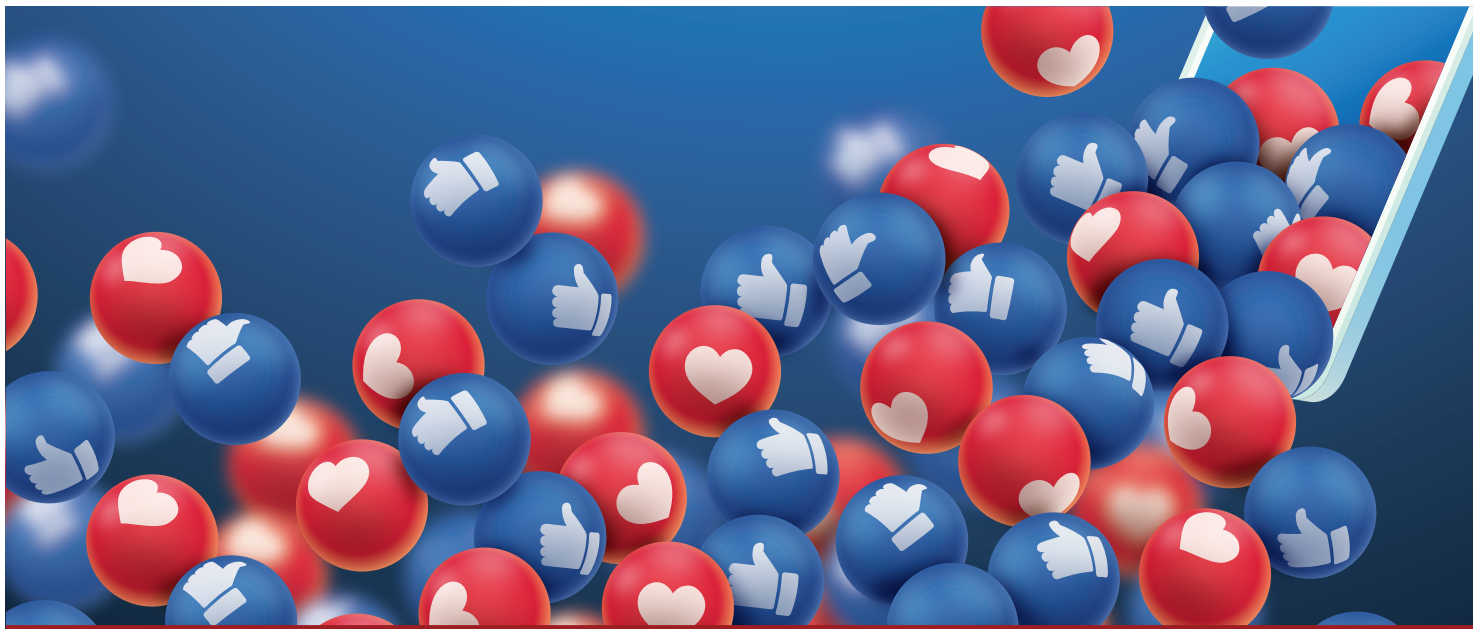
9,3 miliona KM

za dvije godine

„Korumpirani službenici jeftino kupuju slobodu“

Osuđeni na kratke zatvorske kazne u BiH mogu otkupiti slobodu, odnosno zamijeniti zatvorsku kaznu novčanom.

Među onima koji su platili da ne bi otišli u zatvor su i javni službenici i funkcioneri, osuđivani uglavnom zbog korupcije. Polovina njih je prije presude imala sa tužiocima dogovor o priznaju krivice, a zauzvrat su dobili male zatvorske kazne koje su mogli platiti i ostati na slobodi. Neki od njih su se nakon otkupa kazne vratili na poslove na kojima su i počinili krivična djela.

CIN i čitaoci

Svake godine sve više građana i građanki čita naše sadržaje na društvenim mrežama. U 2019. godini smo našim pratiocima uz priče ponudili mnogo više video i grafičkih sadržaja koji su imali preko tri miliona pregleda na svim platformama.

Također, mnogo čitalaca prijavljuje korupciju i negativne pojave putem društvenih mreža. Neke od tih prijava su postale dio priča koje je CIN objavio i u ovoj godini.

Našim čitaocima se zahvaljujemo na povjerenju i podršci.

46.000

čitalaca prati CIN
na Facebooku

4.660

čitalaca prati
CIN na Twitteru

1.290

čitalaca prati CIN
na Instagramu

1.649.999

posjeta na www.cin.ba

3.950**pretplatnika**

na CIN-ovom YouTube kanalu

Baza "Imovina sudija i tužilaca"**29 sudija i tužilaca**

94 nekretnine
330.000 kvadrata zemljišta
uštedili su 730.000 KM
sa više od 120 zvaničnih
dokumenata

**Baza podataka o trošenju
budžetske rezerve****184 miliona KM**

podijelile državna, entitetske,
kantonalne i Vlada Brčko distrikta
i pojedinci

od toga 6,8 miliona KM

po osnovu diskrecionog prava
podijelili članovi Predsjedništva
BiH, premijeri, njihovi zamjenici i
ministri finansija

CIN-ove baze podataka - izvor informacija

CIN svake godine objavljuje baze podataka koje sadrže hiljade provjerenih informacija i autentičnih dokumenata koje institucije nastoje sakriti od javnosti. One omogućavaju građanima i građankama da se na brz način informišu o različitim oblastima, ali i da dođu do podataka kojima često nemaju pristup.

U ovoj godini objavili smo tri nove baze o: imovini sudija i tužilaca, disciplinskim postupcima protiv sudija i tužilaca te o potrošnji budžetske rezerve.

Na našoj internet-stranici možete pronaći i baze o: finansiranju boračkih organizacija, imovini političara, podjeli poticaja, javnim nabavkama, privilegovanim naknadama političara i funkcionera – „bijelom hljebu“, zaradama advokata po službenoj dužnosti, energopotencijalu u BiH itd.